

Právo sociálního zabezpečení

Státní sociální podpora

Státní sociální podpora

- účel:
  - obecně – řešení sociálních situací, které jsou obecně společností akceptovány a považovány za potřebné k řešení
  - v ČR – podíl státu na krytí nákladů na výživu a ostatní základní potřeby rodin s dětmi
- základní charakteristika
  - povinné státní zabezpečení
  - systém je prováděn státem a financován státní rozpočtem
  - přesně vymezený osobní a věcný rozsah
  - zaopatřovací princip z hlediska postavení jedince

Osobní rozsah státní sociální podpory

- vymezeno v ustanovení § 3 zákona č. 117/1995 Sb.
- okruh oprávněných osob
  - fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR (stejnou podmínkou musejí splňovat i osoby společně posuzované)
  - fyzické osoby (cizinci), které mají trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu (zákon o azylu) – rodinní příslušníci také
  - cizinci s dlouhodobým pobytem nad 365 dnů
  - děti – cizinci do jednoho roku věku (narození a hlášení na území ČR)
  - nezletilé děti (cizinci) svěřeni na území ČR do péče
  - fyzické osoby, které mají postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů v ES s povolením k dlouhodobému pobytu (mají zde bydliště) na území ČR + rodinní příslušníci
  - cizinci s dlouhodobým pobytem na území ČR za účelem vědeckého výzkumu
  - cizinci s doplňkovou ochranou (zákon o azylu)
  - cizinci s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání s vysokou kvalifikací
  - fyzická osoba, které byla podmínka trvalého pobytu prominuta

Osobní rozsah - pokračování

- pojem „rodina“ pro účely státní sociální podpory – vymezuje ust. § 7, rozumí se jím oprávněná osoba a společně posuzované osoby
  - nezaopatřené děti
  - nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí
  - manželé partneři nebo druh a družka, nejde-li o rodiče
  - nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí, a rodiče těchto rodičů
- podmínkou je, že spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby
  - pozor vyvratitelná právní domněnka společné domácnosti v § 7 odst. 3

Orgány státní sociální podpory

- úřady státní sociální podpory - § 2a
  - v prvním stupni
    - úřady práce
    - Úřad práce hlavního města Prahy
  - ve druhé stupni
    - krajské úřady (v přenesené působnosti)
    - Magistrát hlavního města Prahy
- Ministerstvo práce a sociálních věcí jako metodický a řídicí orgán státní správy

Věcný rozsah státní sociální podpory

- základní charakteristika dávek
  - obligatorní, peněžité, opakující se nebo jednorázové, doplňkový charakter
- druhy dávek
  - závislé na výši příjmu
    - přídavek na dítě
    - příspěvek na bydlení
    - porodné
  - ostatní dávky
    - rodičovský příspěvek
    - dávky pěstounské péče
      - příspěvek na úhradu potřeb dítěte
      - odměna pěstouna
      - příspěvek při převzetí dítěte
      - příspěvek při zakoupení motorového vozidla
    - pohřebné

Právní vztahy státní sociální podpory

- pouze dávkové vztahy
- vznik dávkového vztahu – dávkové schéma stanovené pro jednotlivé dávky
  - pozor opět nutno rozlišovat vznik nároku na dávku a vznik nároku na výplatu dávky
- subjekty
  - oprávněná osoba podle jednotlivých dávek
  - úřad státní sociální podpory
  - další subjekty stanovené zákonem
- obsah – práva a povinnosti subjektů
  - oprávněná osoba – právo (nárok na dávku); povinnosti ohlašovací, osvědčovací, podrobit se odbornému vyšetření
  - úřad státní sociální podpory – poskytovat dávku, vyžadovat oznámení, osvědčení, výzva k přezkoumání zdravotního stavu
  - další subjekty – především informační a osvědčovací povinnosti (např. zaměstnavatel, jiné správní úřady, škola apod.)

Vymezení některý pojmů ve státní sociální podpoře

- nezaopatřené dítě - § 11 a násl.
  - dítě ve věku do skončení povinné školní docházky – nevyvratitelná právní domněnka
  - dítě po skončení povinné školní docházky, nejdéle do věku 26 let, jestliže
    - se soustavně připravuje na budoucí povolání
    - se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
    - z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost
- rozhodný příjem – měsíční příjem rodiny zjištěný za rozhodné období - § 4 a 5
- rozhodné období - § 6
- životní minimum rodiny – součet částek životního minima oprávněné osoby a společně posuzovaných osob podle zákona č. 110/2006 Sb.

Dávky státní sociální podpory

- **přídavek na dítě**
  - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmů
  - oprávněnou osobou je nezaopatřené dítě samo (pozor výplata v závislosti na zletilosti)
  - dávkové schéma
    - nezaopatřené dítě
    - rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40
  - dávková formule – velmi jednoduchá, výše dávky je stanovena pevnou částkou v závislosti na věku dítěte
    - do 6 let 500,- Kč
    - od 6 let do 15 let 610,- Kč
    - od 15 do 26 let 700,- Kč

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- příspěvek na bydlení
  - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmu
  - oprávněná osoba – nájemce nebo vlastník bytu (domu)
  - dávkové schéma
    - náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) a
    - součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení
  - dávková formule: rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným příslušným koeficientem

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- rodičovský příspěvek
  - opakující se, obligatorní a peněžitá dávka
  - oprávněnou osobou je rodič
  - dávkové schéma
    - obecná podmínka - celodenní a řádná péče o dítě, které je v rodině nejmladší
    - Zvýšená výměra
      - péče o dítě ve věku do 2 let
      - peněžitá pomoc v mateřství nejméně ve výši 380,- Kč na den
      - do konce druhého kalend. měsíce následujícího po měsíci, v němž dítě dosáhlo 22 týdnů věku, rodič provedl tuto volbu (nevratné)

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- Základní výměra
  - dítě do 9 měsíců, jestliže nejsou splněny podmínky pro zvýšenou výměru
  - dítě od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, kdy dítě dosáhlo 9 měsíců věku, do 3 let (pokud nebyla volba pro zvýšenou výměru)
    - nárok na peněžitou pomoc v mat. (bez ohledu na výši)
    - provedena volba do konce 9 měsíce věku dítěte
  - péče o těžce zdravotně postižené dítě ode dne zjištění do 7 let věku
  - péče o těžce zdravotně postižené dítě od zániku nároku ve zvýšené výměře (nejdříve ode dne zjištění) do 7 let věku
- Snížená výměra
  - od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, kdy dítě dosáhlo 9 měsíců věku, do 4 let věku dítěte, jestliže nebyly splněny podmínky pro zvýšenou nebo základní výměru
- Nižší výměra
  - těžce zdravotně postižené dítě
  - nenáleží příspěvek na péči
  - od 7 do 10 let (v roce 2009), nejdříve ode dne zjištění
  - od 7 do 15 let po 31. 12. 2009
- dávková formule
  - Zvýšená výměra – 11.400,- Kč
  - Základní výměra – 7.600,- Kč
  - Snížená výměra – 3.800,- Kč
  - Nižší výměra – 3.000,- Kč

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- Porodné
  - jednorázová dávka, obligatorní, peněžitá
  - oprávněná osoba a dávkové schéma
    - žena, která porodila své první živé dítě (porodila současně více živých dětí) a nevznikl jí předtím nárok na porodné při převzetí dítěte
    - otec dítěte, jestliže žena, která porodila dítě, zemřela a dávka jí nebyla vyplacena ani nebyla vyplacena jiné osobě
    - osoba, která převzala dítě do jednoho roku věku do trvalé péče nahrazující péči rodičů (jednalo se o první dítě této osoby a před převzetím nevznikl nárok na porodné)
    - rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40
  - dávková formule – stanoveno pevnou částkou na dítě ve výši 13.000,- Kč
- Pohřebné
  - jednorázová, obligatorní a peněžitá dávka
  - velmi omezený rozsah
    - osoba, která vypravila pohřeb
      - nezaopatřenému dítěti
      - osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte
  - výše je stanovena pevnou částkou 5.000,- Kč